

EU Industry Review

ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม 2569

สำนักงานที่ปรึกษาด้านอุตสาหกรรมในต่างประเทศ ประจำกรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย

การเข้าสู่ระยะปฏิบัติตามกฎหมายของ EU CBAM ปี 2569

ทำไม Data Centre ถึงเป็นสินทรัพย์ที่ร้อนแรงที่สุดในยุโรป

WHO: วิกฤตด้านสุขภาพจากการปล่อยให้ "เครื่องดื่มทำลายสุขภาพ" มีราคาถูกลง

ความเป็นหุ้นส่วนทางประวัติศาสตร์ระหว่าง EU และ Mercosur

ยุโรปเตรียมผลักดันโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลในปี 2569

วิกฤตอุตสาหกรรมรีไซเคิลพลาสติกของยุโรปและความพยายามแก้ไข

สำนักงานที่ปรึกษาด้านอุตสาหกรรมในต่างประเทศ ประจำกรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย

Email: thaiind.vienna@gmail.com

Website: <http://thaiindustrialoffice.wordpress.com>

Facebook: <https://www.facebook.com/thaiindustrialVienna>

SCAN ME

บทความประจำเดือน

- ✚ การเข้าสู่ระยะปฏิบัติตามกฎระเบียบของ EU CBAM ปี 2569
- ✚ ทำไม Data Centre ถึงเป็นสินทรัพย์ที่ร้อนแรงที่สุดในยุโรป
- ✚ WHO: วิกฤตด้านสุขภาพจากการปล่อยให้ "เครื่องดื่มทำลายสุขภาพ" มีราคาถูกลง
- ✚ ความเป็นหุ้นส่วนทางประวัติศาสตร์ระหว่าง EU และ Mercosur
- ✚ ยุโรปเตรียมผลักดันโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลในปี 2569
- ✚ วิกฤตอุตสาหกรรมรีไซเคิลพลาสติกของยุโรปและความพยายามแก้ไข

EU-Industry Review เป็นพื้นที่เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลหรือข่าวสารเกี่ยวกับอุตสาหกรรมในสหภาพยุโรปและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจเป็นประโยชน์หรืออาจมีผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมของไทย ทั้งการผลิตและการส่งออก เช่น ภาวะการผลิต นวัตกรรมหรือเทคโนโลยี นโยบายกฎหมายและกฎระเบียบ มาตรการหรือมาตรฐานต่าง ๆ สำหรับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน นักลงทุน และผู้สนใจทั่วไป

EU-Industry Review จัดทำในรูปแบบจดหมายข่าวรายเดือนและเผยแพร่ในเว็บไซต์และเฟสบุ๊กของสำนักงานที่ปรึกษาด้านอุตสาหกรรมในต่างประเทศ ประจำกรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย

ดร. กนกรรณ โคมลวีระเกตุ
อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายอุตสาหกรรม)
ที่ปรึกษาและบรรณาธิการ

สำนักงานที่ปรึกษาด้านอุตสาหกรรมในต่างประเทศ ประจำกรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย

Office of Industrial Affairs

Email: thaiind.vienna@gmail.com

Royal Thai Embassy Vienna

Website: <http://thaiindustrialoffice.wordpress.com>

Cottagegasse 48, 1180 Vienna, Austria

Facebook: <https://www.facebook.com/thaiindustrialVienna>

Tel: +43(1) 478 5205 Fax: +43(1) 478907

1

การเข้าสู่ระยะปฏิบัติตามกฎระเบียบของ EU CBAM ปี 2569

สาระสำคัญ

- มาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดนของสหภาพยุโรป (EU CBAM) ได้เข้าสู่ระยะปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Phase) อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2569 โดยประสบความสำเร็จในการเชื่อมโยงระบบทะเบียนเข้ากับระบบศุลกากรของประเทศสมาชิก ในช่วงสัปดาห์แรกของการบังคับใช้ มีการนำเข้าสินค้าภายใต้มาตรการนี้กว่า 1.65 ล้านตัน ซึ่งร้อยละ 98 เป็นเหล็กและเหล็กกล้า และมีผู้ประกอบการกว่า 4,100 รายที่ได้รับสถานะผู้สำแดงข้อมูลที่ได้รับอนุญาตเรียบร้อยแล้ว โดยกฎระเบียบในระยะนี้บังคับให้ผู้นำเข้าสินค้าตั้งแต่ 50 ตันต่อปีขึ้นไป ต้องสำแดงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกแฝง และเตรียมส่งมอบใบรับรอง CBAM ต่อไป
- เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน คณะกรรมาธิการยุโรปได้ออกข้อกำหนดใหม่ที่สำคัญ เช่น การใช้ค่าเริ่มต้นการปล่อยก๊าซ (Default emission values) แบบเจาะจงรายผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะถูกรับอัตราเพิ่มขึ้นทุกปี เพื่อกระตุ้นให้ผู้นำเข้ารายงานค่าการปล่อยก๊าซตามความจริง นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอในการขยายขอบเขตมาตรการให้ครอบคลุมสินค้าปลายน้ำกลุ่มอะลูมิเนียมและเหล็กกล้าภายในปี 2571 การเพิ่มระดับมาตรการป้องกันการหลบเลี่ยงกฎหมาย และการจัดตั้งกองทุนชั่วคราวเพื่อสนับสนุนการลดคาร์บอนสำหรับอุตสาหกรรมใน EU ที่มีความเสี่ยง

มาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดนของสหภาพยุโรป (EU Carbon Border Adjustment Mechanism หรือ CBAM) ได้สิ้นสุดระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน (ปี 2566-2568) ลงแล้ว และได้ก้าวเข้าสู่ "ระยะปฏิบัติตามกฎระเบียบ" (Compliance Phase) อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2569 มาตรการนี้เป็นนโยบายด้านสภาพภูมิอากาศที่สำคัญของ EU ซึ่งออกแบบมาเพื่อป้องกันการรั่วไหลของคาร์บอน (Carbon Leakage) โดยการทำให้มั่นใจว่าสินค้านำเข้าจะมีต้นทุนด้านคาร์บอนที่ใกล้เคียงกับสินค้าที่ผลิตภายใน EU

การบังคับใช้ในวันแรกประสบความสำเร็จอย่างราบรื่นผ่านการทำงานร่วมกันของทุกประเทศสมาชิก EU โดยมีการเชื่อมโยงระบบ CBAM Registry เข้ากับระบบศุลกากรแห่งชาติ (National Customs Import Systems) ทำให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบเรียลไทม์ และตรวจสอบผู้สำแดงข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ

ผลการดำเนินงานและสถิติเบื้องต้น (1-7 มกราคม 2569)

ความพร้อมของระบบดิจิทัลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถจัดการกับปริมาณธุรกรรมจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลในช่วงสัปดาห์แรกของการบังคับใช้มีรายละเอียดดังนี้

- **สถิติผู้ประกอบการและศุลกากร**
 - มีผู้ประกอบการทางเศรษฐกิจยื่นขอสถานะการอนุญาต (CBAM authorization) มากกว่า 12,000 ราย

- ผู้ประกอบการกว่า 4,100 รายได้รับสถานะผู้สำแดงข้อมูลที่ได้รับอนุญาต (Authorized declarant) เรียบร้อยแล้ว
- ใบขนสินค้าขาเข้าที่ครอบคลุมสินค้า CBAM จำนวน 10,483 ฉบับ ได้รับการตรวจสอบโดยอัตโนมัติแบบเรียลไทม์
- ปริมาณการค้าที่ครอบคลุม (1-6 มกราคม 2569): ปริมาณสินค้านำเข้าภายใต้มาตรการ CBAM มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 1,655,613 ตัน ดังนี้
 - เหล็กและเหล็กกล้า (98%), ปูน (1.2%) ซีเมนต์ (0.5%) อลูมิเนียม (0.3%) ไฟฟ้าและไฮโดรเจน (0% รอกการส่งข้อมูลที่สมบูรณ์)
- ประเทศต้นทางและปลายทางที่สำคัญ
 - ประเทศผู้ส่งออกหลักไปยัง EU: ตุรกี จีน อินเดีย แคนาดา ไต้หวัน และเวียดนาม
 - ประเทศผู้นำเข้าหลักใน EU: เบลเยียม สเปน โรมาเนีย เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส และเยอรมนี

กฎระเบียบและข้อกำหนดสำคัญในระยะ Compliance Phase

เมื่อเข้าสู่ระยะบังคับใช้เต็มรูปแบบ ผู้นำเข้าต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและการเปลี่ยนแปลงสำคัญหลายประการ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอและกฎหมายลำดับรองที่ได้รับการเผยแพร่เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2568

1. การสำแดงข้อมูลและการส่งมอบใบรับรอง

- ผู้นำเข้าที่นำเข้าสินค้าภายใต้ CBAM ตั้งแต่ 50 ตันต่อปีขึ้นไป จะต้องสำแดงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกแฝง (Embedded emissions) ของสินค้านำเข้า
- หน่วยงานศุลกากรจะทำการตรวจสอบการอนุญาต CBAM และติดตามเกณฑ์ 50 ตันดังกล่าวก่อนที่จะปล่อยสินค้าให้เป็นอิสระ (Release for Free Circulation)
- ผู้นำเข้าจะต้องส่งมอบใบรับรอง CBAM (CBAM Certificates) ในจำนวนที่สอดคล้องกับการปล่อยก๊าซภายในเดือนกันยายนของปีถัดไป
- กำหนดเวลาการสำแดงข้อมูลและส่งมอบใบรับรองรอบแรก คือวันที่ 30 กันยายน 2570 สำหรับการปล่อยก๊าซแฝงจากการนำเข้าตลอดปี 2569

2. ราคาของใบรับรอง CBAM (CBAM Certificates Prices)

- ปี 2569: ราคาใบรับรองจะคำนวณจากราคาเฉลี่ยรายไตรมาสของการประมูลสิทธิการปล่อยก๊าซ (EUA) ในแต่ละไตรมาส โดยราคาเฉลี่ยของไตรมาสใดจะนำไปใช้กับการนำเข้าในไตรมาสนั้น
- ปี 2570 เป็นต้นไป: ราคาใบรับรองจะถูกปรับให้คำนวณโดยใช้ราคาเฉลี่ยรายสัปดาห์แทน
- การจำหน่ายใบรับรอง CBAM จะเริ่มต้นขึ้นในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2570

3. การปรับค่าเริ่มต้นการปล่อยก๊าซ (Default Emission Values)

- ยกเลิกการใช้ค่าเฉลี่ยระดับโลก และเปลี่ยนมาใช้ค่าเริ่มต้นที่เจาะจงตามผลิตภัณฑ์และประเทศ (Country- and product-specific default emission values)
- เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้นำเข้าพึ่งพาค่าเริ่มต้นมากเกินไป EU จึงกำหนดให้มีการปรับเพิ่มค่าเริ่มต้น (Upward adjustment) 10% ในปี 2569, 20% ในปี 2570 และ 30% ตั้งแต่ปี 2571 เป็นต้นไป สิ่งนี้จะช่วยกระตุ้นให้ผู้นำเข้ารายงานการปล่อยก๊าซตามจริงเพื่อลดต้นทุน
- ข้อยกเว้น: ภาคส่วนปุ๋ยจะไม่ถูกปรับเพิ่มในอัตราดังกล่าว แต่จะปรับเพิ่มเพียง 1% ต่อปี เพื่อสะท้อนถึงอัตราเงินเฟ้อและความอ่อนไหวของภาคการเกษตรใน EU

4. การปรับลดสิทธิการปล่อยก๊าซฟรี (Free Allocations)

- สำหรับผู้ผลิตภายใน EU ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่อยู่ภายใต้ CBAM จะถูกปรับลดสิทธิการปล่อยก๊าซฟรี (Free allocations) ภายใต้ระบบ EU ETS ลง 2.5% ต่อปี ในช่วงปี 2569 และ 2570
 - เกณฑ์มาตรฐาน (Benchmarks) สำหรับปี 2569 จะมีความเข้มงวดและมีค่าลดลงกว่าที่คณะกรรมการยุโรปได้เสนอไว้ในตอนแรก และจะถูกทบทวนเพื่อปรับให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานสุดท้ายของ EU ETS (ปี 2569-2030) อย่างเต็มรูปแบบภายในวันที่ 1 มกราคม 2570

ข้อเสนอกฎหมายใหม่และการขยายขอบเขตในอนาคต

นอกจากระเบียบที่บังคับใช้ในปัจจุบัน คณะกรรมาธิการยุโรปได้เผยแพร่ข้อเสนอกฎหมาย (Legislative proposals) เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต ดังนี้

1. กองทุนลดการปล่อยคาร์บอนชั่วคราว (Temporary Decarbonization Fund)

- กองทุนนี้จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนทางการเงินแบบกำหนดเป้าหมายแก่อุตสาหกรรมใน EU ที่ใช้พลังงานเข้มข้น และยังคงมีความเสี่ยงต่อการรั่วไหลของคาร์บอน
- เป้าหมายหลักคือกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการผลิตเพื่อส่งออกสู่ตลาดโลกในระดับสูง ซึ่งมาตรการ CBAM ไม่สามารถครอบคลุมไปถึงได้
- แหล่งทุนจะมาจาก 25% ของรายได้ CBAM ในช่วงปี 2571-2572 (ครอบคลุมผลผลิตในปี 2569 และ 2570)
- การให้ทุนจะอิงตามสัดส่วนการลงทุนเพื่อลดคาร์บอนของผู้ประกอบการ

2. การขยายขอบเขตสู่สินค้าปลายน้ำ (Extension to Downstream Goods)

- มีข้อเสนอให้ขยายขอบเขต CBAM ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ปลายน้ำที่ใช้เหล็กและอะลูมิเนียมเป็นส่วนประกอบเพิ่มเติมอีก 180 รายการ โดยจะเริ่มในวันที่ 1 มกราคม 2571
- สินค้ากลุ่มนี้ถูกระบุว่ามีความเสี่ยงสูงสุดและชัดเจนที่สุดในการรั่วไหลของคาร์บอน

- ผลกระทบต่อผู้บริโภคทั่วไปคาดว่าจะมีจำกัด เนื่องจากกว่า 90% ของสินค้าเป็นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรม มีเพียงประมาณ 6% ที่เป็นสินค้าในครัวเรือน
- EU สงวนสิทธิ์ในการถอดสินค้าบางรายการออกจากขอบเขต หากพบว่าก่อให้เกิดผลกระทบร้ายแรงที่ไม่ได้คาดคิด

3. มาตรการป้องกันการหลบเลี่ยง (Anti-circumvention measures)

- เพื่อจัดการกับแนวทางการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมหรือการสำแดงข้อมูลเท็จ คณะกรรมาธิการยุโรปเสนอให้รวม "เศษอะลูมิเนียมและเหล็กก่อนการบริโภค" (Pre-consumer scrap) เข้ามาในขอบเขต เพื่อปิดช่องโหว่ทางกฎหมาย รวมถึงยกระดับข้อกำหนดการรายงานเพื่อเพิ่มความสามารถในการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability)

4. แผนการดำเนินงานในระยะต่อไป (ปี 2569 - 2570)

- ต้นปี 2569: คณะกรรมาธิการยุโรปจะนำกฎหมายลำดับรองว่าด้วยระเบียบวิธีสำหรับการนำ "ราคาคาร์บอนที่จ่ายไปแล้วในประเทศที่สาม" มาหักลดหย่อนใน CBAM ซึ่งคาดว่าจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการใช้กลไกราคาคาร์บอนทั่วโลกกว้างขวางขึ้น พร้อมกันนี้จะมีการทบทวนเกณฑ์มาตรฐาน CBAM เพื่อให้สอดคล้องกับ EU ETS โดยจะมีผลกับสินค้านำเข้าตั้งแต่ 1 มกราคม 2570
- ตลอดปี 2570: คณะกรรมาธิการยุโรปจะใช้ข้อมูลที่รวบรวมได้จากปี 2569 มาใช้ในการปรับปรุงกลไก รวมถึงการประเมินความเป็นไปได้ในการขยายขอบเขตไปยังภาคส่วนอื่น ๆ ใน EU ETS, สินค้าปลายน้ำอื่น ๆ และการปล่อยก๊าซทางอ้อม (Indirect emissions)
- ภายใน 31 ธันวาคม 2570: จะมีการนำเสนอรายงานฉบับแรกต่อรัฐสภายุโรปและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปเกี่ยวกับการดำเนินงานของ CBAM และจะมีรายงานติดตามผลทุก ๆ 2 ปีหลังจากนั้น

ก้าวต่อไปของผู้ประกอบการ หน่วยงานของ EU แนะนำอย่างยิ่งให้ผู้ประกอบการที่ยังไม่ได้ยื่นคำขออนุญาต CBAM ดำเนินการยื่นขอผ่านระบบ CBAM Registry โดยเร็วที่สุด เพื่อให้มั่นใจว่าจะได้รับการตรวจสอบโดยอัตโนมัติและไม่เกิดการสะดุดในกระบวนการผ่านพิธีการศุลกากร

อ้างอิง

- https://taxation-customs.ec.europa.eu/news/cbam-successfully-entered-force-1-january-2026-2026-01-14_en
- <https://icapcarbonaction.com/en/news/eu-cbam-enters-compliance-phase-and-outlines-path-ahead>

2

ทำไม Data Centre ถึงเป็นสินทรัพย์ที่ร้อนแรงที่สุดในยุโรป

สาระสำคัญ

- ศูนย์ข้อมูลได้กลายเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของยุโรปเทียบเท่ากับโครงข่ายพลังงาน เนื่องจากเป็นรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัลและการพัฒนา AI โดยมีปัจจัยหนุนจากความต้องการประมวลผลคลาวด์ การฝึกฝนโมเดล AI และกฎหมายอริปไตยของข้อมูลที่บีบให้ต้องเก็บข้อมูลในท้องถิ่น ส่งผลให้สินทรัพย์ประเภทนี้ให้ผลตอบแทนสูงกว่าอสังหาริมทรัพย์ทั่วไป จนกลายเป็นเป้าหมายหลักของนักลงทุนสถาบันที่ต้องการกำไรระยะยาวจากกระแสการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล
- อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดสำคัญคือการใช้พลังงานมหาศาลซึ่งสร้างภาระต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้า ทำให้การขยายตัวของศูนย์ข้อมูลต้องผูกติดกับการลงทุนในพลังงานหมุนเวียนอย่างเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้ยังมีมิติทางภูมิรัฐศาสตร์ที่รัฐบาลยุโรปพยายามลดการพึ่งพาผู้ให้บริการจากสหรัฐฯ เพื่อความมั่นคงของข้อมูล โดยในอนาคตจะมุ่งเน้นไปที่การสร้างศูนย์ข้อมูลขนาดใหญ่ การใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการจัดเก็บข้อมูลภายในพรมแดนของตนเองมากขึ้น

ในยุคปัจจุบัน ศูนย์ข้อมูล (Data Centre) ไม่ได้ถูกมองว่าเป็นเพียงอสังหาริมทรัพย์ทั่วไปอีกต่อไป แต่ได้กลายเป็น "โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ" ที่มีความสำคัญเทียบเท่ากับท่าเรือ ทางรถไฟ หรือโครงข่ายพลังงาน ด้วยอัตราการว่างของพื้นที่จัดเก็บที่เกือบเป็นศูนย์ (Zero Vacancy) และผลตอบแทนที่สูงกว่าอสังหาริมทรัพย์แบบดั้งเดิม ทำให้กลุ่มทุนทั่วโลกต่างเร่งเข้าจับจองสินทรัพย์ประเภทนี้

แรงขับเคลื่อนหลักเบื้องหลังความต้องการที่พุ่งสูงขึ้น

ปัจจัยที่ทำให้ศูนย์ข้อมูลในยุโรปมีมูลค่ามหาศาลประกอบด้วย 4 ส่วนสำคัญ

- **ความต้องการด้าน AI:** การฝึกฝนโมเดลภาษาขนาดใหญ่ (Large Language Models: LLM) และการใช้งานแอปพลิเคชัน AI ต้องใช้พลังงานในการประมวลผลมหาศาล
- **การย้ายข้อมูลสู่ Cloud:** ธุรกิจสมัยใหม่ทุกประเภท ตั้งแต่ธนาคารไปจนถึงร้านค้าปลีก ล้วนพึ่งพาระบบคลาวด์ในการดำเนินงาน
- **กฎระเบียบด้านอริปไตยของข้อมูล (Data Sovereignty):** ข้อบังคับที่กำหนดให้ต้องจัดเก็บข้อมูลในท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดความต้องการพื้นที่จัดเก็บภายในภูมิภาคยุโรปเพิ่มขึ้น
- **อุปทานที่จำกัด:** ในขณะที่ความต้องการพุ่งสูง แต่อุปทานในตลาดหลักๆ กลับมีอยู่อย่างจำกัด

กระตุกสันหลังของระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมการเงิน

ศูนย์ข้อมูลเปรียบเสมือน "สถานีไฟฟ้า" ในยุคที่ AI คือ "ไฟฟ้ากระแสใหม่" โดยเป็นที่พำนักของเศรษฐกิจดิจิทัล ทั้งระบบการชำระเงินออนไลน์ การจัดการโลจิสติกส์ และการวิเคราะห์ข้อมูลลูกค้า

- **ภาคการเงินของยุโรป** ซึ่งเป็นผู้ใช้จ่ายรายใหญ่ที่สุด ระบบการซื้อขายหลักทรัพย์ การตรวจจับการฉ้อโกง และการวิเคราะห์ข้อมูล ล้วนต้องพึ่งพาการประมวลผลประสิทธิภาพสูง

- สิ่งนี้สร้างความเชื่อมโยงที่แข็งแกร่งระหว่างโครงสร้างพื้นฐานคลาวด์กับภาคธนาคารของยุโรปและตลาดหุ้นยุโรป นักลงทุนเริ่มมองว่าผู้ให้บริการศูนย์ข้อมูลเป็น "สินทรัพย์หลัก" ในพอร์ตการลงทุนที่ต้องการเติบโตไปพร้อมกับกระแสดิจิทัล

ความท้าทายและคอขวดสำคัญ: วิกฤตพลังงาน

แม้เทคโนโลยีจะก้าวหน้าไปไกล แต่ข้อจำกัด

ที่ใหญ่ที่สุดของศูนย์ข้อมูลในยุโรปไม่ใช่เรื่องเทคโนโลยี แต่เป็น "ไฟฟ้า"

- สิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยใช้พลังงานเทียบเท่ากับเมืองขนาดเล็ก ซึ่งสร้างภาระอย่างหนักต่อโครงข่ายไฟฟ้าท้องถิ่น
- อนาคตของเศรษฐกิจดิจิทัลผูกติดอยู่กับการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานของยุโรปอย่างแยกไม่ออก
- หากไม่มีการลงทุนมหาศาลในพลังงานหมุนเวียนและการอัปเกรดโครงข่ายไฟฟ้า การเติบโตของศูนย์ข้อมูลและเป้าหมายด้าน AI ของยุโรปจะหยุดชะงักลง

มิติทางภูมิรัฐศาสตร์และความมั่นคง

ในยุคที่มีความขัดแย้งทางไซเบอร์และการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ศูนย์ข้อมูลได้กลายเป็น "สินทรัพย์ทางภูมิรัฐศาสตร์"

- ยุโรปเริ่มตระหนักถึงความเสี่ยงจากการพึ่งพาผู้ให้บริการคลาวด์จากสหรัฐฯ มากเกินไป
- รัฐบาลในยุโรปพยายามผลักดันให้ข้อมูลที่มีความอ่อนไหว เช่น ข้อมูลสุขภาพและสัญญาด้านกลาโหม ต้องถูกจัดเก็บและควบคุมภายใต้กฎหมายของยุโรปเอง

บทวิเคราะห์: ทิศทางในอนาคต

แนวโน้มที่จะกำหนดโฉมหน้าของศูนย์ข้อมูลในยุโรปต่อจากนี้ มี 3 ประเด็นหลัก

1. **การขยายขนาด (Scale):** การสร้าง "Mega-campus" ที่มีกำลังการผลิตไฟฟ้าหลายร้อยเมกะวัตต์จะกลายเป็นมาตรฐานใหม่
2. **ความยั่งยืน (Sustainability):** ผู้ประกอบการจะถูกบังคับให้ลงทุนในพลังงานสะอาด ระบบกู้คืนความร้อนทิ้ง และเทคโนโลยีการหล่อเย็นที่มีประสิทธิภาพ
3. **การจัดเก็บข้อมูลในท้องถิ่น (Localisation):** รัฐบาลจะผลักดันให้มีการประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลภายในพรมแดนของตนเองมากขึ้น

โดยสรุป: ใครก็ตามที่ครอบครองและควบคุมศูนย์ข้อมูลเหล่านี้ จะถือเป็นผู้กุมอำนาจและอิทธิพลต่ออนาคตของธุรกิจ การเงิน และเทคโนโลยีในยุโรปอย่างแท้จริง

อ้างอิง

<https://europeanbusinessmagazine.com/business/why-data-centres-are-becoming-europes-most-valuable-infrastructure/>

3

WHO: วิกฤตด้านสุขภาพจากการปล่อยให้ "เครื่องดื่มทำลายสุขภาพ" มีราคาถูกลง

สาระสำคัญ

- องค์การอนามัยโลก (WHO) เตือนว่าการกำหนดอัตราภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลในระดับต่ำและไม่ปรับให้สอดคล้องกับเงินเพื่อ ทำให้สินค้าทำลายสุขภาพเหล่านี้มีราคาถูกลงและเข้าถึงง่าย สถานการณ์ดังกล่าวกำลังกระตุ้นให้เกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่ป้องกันได้ เช่น โรคอ้วน เบาหวาน โรคหัวใจ มะเร็ง และปัญหาการบาดเจ็บที่เพิ่มสูงขึ้นทั่วโลก แม้หลายประเทศจะมีการเก็บภาษีสินค้าเหล่านี้ แต่โครงสร้างภาษียังคงอ่อนแอ มีอัตราเฉลี่ยที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับราคาสินค้า และมีสินค้าหลายประเภทที่รอดพ้นการถูกจัดเก็บภาษี ส่งผลให้สังคมและระบบสาธารณสุขต้องเป็นผู้แบกรับภาระต้นทุนมหาศาลในการรักษาโรค
- เพื่อแก้ปัญหานี้ WHO จึงเรียกร้องให้รัฐบาลทั่วโลกเร่งปรับขึ้นอัตราภาษีเพื่อสุขภาพสำหรับเครื่องดื่มทั้งสองประเภทอย่างมีนัยสำคัญ โดยชี้ว่าการขึ้นภาษีเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการลดและป้องกันการบริโภคสินค้าที่เป็นอันตราย ทั้งยังช่วยปลดล็อกแหล่งเงินทุนเพื่อนำไปสนับสนุนบริการด้านสาธารณสุข นอกจากนี้ WHO ยังได้ผลักดันโครงการริเริ่ม "3 by 35" ซึ่งตั้งเป้าให้ประเทศต่าง ๆ ปรับขึ้นภาษีเพื่อให้ยาสูบ แอลกอฮอล์ และเครื่องดื่มที่มีน้ำตาล มีราคาที่เหมาะสมสูงขึ้นและลดความสามารถในการจับจ่ายลงภายในปี 2578 เพื่อช่วยปกป้องสุขภาพของประชาชนในระยะยาว

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้เผยแพร่รายงานระดับโลกฉบับใหม่ 2 ฉบับ ซึ่งเป็นการส่งสัญญาณเตือนอย่างเร่งด่วนถึงรัฐบาลทั่วโลกให้ตระหนักถึงภัยเงียบที่แฝงมากับราคาเครื่องดื่มที่เข้าถึงง่าย รายงานระบุอย่างชัดเจนว่า การที่เครื่องดื่มที่มีน้ำตาลและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีราคาถูกลงนั้น เป็นผลมาจากอัตราการจัดเก็บภาษีที่อยู่ในระดับต่ำอย่างต่อเนื่องในเกือบทุกประเทศ ซึ่งสถานการณ์นี้กำลังเป็นตัวการสำคัญที่กระตุ้นให้เกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เช่น โรคอ้วน โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคมะเร็ง และการบาดเจ็บ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กและคนหนุ่มสาว

ดร. Tedros Adhanom Ghebreyesus ผู้อำนวยการใหญ่ของ WHO ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของเรื่องนี้ว่า “ภาษีเพื่อสุขภาพถือเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและแข็งแกร่งที่สุดที่เรามีในการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค” การเพิ่มภาษีสำหรับสินค้าที่เป็นอันตรายเหล่านี้ ไม่เพียงแต่จะช่วยลดการบริโภคลงได้ แต่ยังเป็น การปลดล็อกแหล่งเงินทุนเพื่อนำไปสนับสนุนบริการด้านสุขภาพที่จำเป็นอีกด้วย

ความล้มเหลวของระบบภาษีและภาระทางเศรษฐกิจ

ปัญหาสำคัญที่รายงานทั้งสองฉบับชี้ให้เห็นคือ โครงสร้างภาษีที่อ่อนแอและไม่สอดคล้องกับอัตราเงินเพื่อ ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ทำลายสุขภาพเหล่านี้ยังคงมีราคาที่จับต้องได้ ในขณะที่อุตสาหกรรมเครื่องดื่มระดับโลกสามารถกอบโกยผลกำไรได้มหาศาลจากการบริโภคที่แพร่หลาย รัฐบาลกลับสามารถดึงส่วนแบ่งรายได้ผ่านภาษีเพื่อสุขภาพได้เพียงเศษเสี้ยวเท่านั้น

- **ผลกระทบต่อสังคม:** สังคมและระบบสาธารณสุขต้องเป็นผู้แบกรับต้นทุนทางเศรษฐกิจระยะยาวและแรงกดดันทางการเงินจากการรักษาโรคที่แท้จริงแล้วสามารถป้องกันได้

- **เสียงสะท้อนจากผู้เชี่ยวชาญ:** ดร. Etienne Krug เน้นย้ำว่า "แอลกอฮอล์ที่มีราคาเข้าถึงได้ง่าย เป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดความรุนแรง การบาดเจ็บ และโรคภัยไข้เจ็บ ในขณะที่อุตสาหกรรมได้กำไร แต่ประชาชนกลับต้องรับผลกระทบทางสุขภาพ และสังคมต้องแบกรับต้นทุนทางเศรษฐกิจ"

เจาะลึกสถานการณ์: เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การบริโภคแอลกอฮอล์ถือเป็นหนึ่งในความเสี่ยงระดับโลกที่ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพมากกว่า 200 ชนิด ซึ่งรวมถึงโรคเมเร็ง ภาวะซึมเศร้า วิตกกังวล และความผิดปกติจากการใช้แอลกอฮอล์ ในแต่ละปีมีผู้เสียชีวิตจากภาวะที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์สูงถึงกว่า 2.6 ล้านคนทั่วโลก แม้จะมีประเทศอย่างน้อย 167 ประเทศที่มีการเก็บภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (และมี 12 ประเทศที่แบนแอลกอฮอล์โดยสิ้นเชิง) แต่ภาษีเหล่านั้นกลับล้มเหลวในการควบคุมการบริโภค

- **เติบโตไม่ทันเงินเฟ้อ:** มีประเทศไม่ถึง 1 ใน 4 ที่ปรับปรุงอัตราภาษีแอลกอฮอล์ให้สอดคล้องกับอัตราเงินเฟ้ออย่างสม่ำเสมอ ทำให้เมื่อเวลาผ่านไป แอลกอฮอล์จึงมีราคาถูกลง
- **อัตราภาษีเฉลี่ยที่ต่ำมาก:** ทั่วโลกมีการเก็บภาษีเปียร์ในอัตราเฉลี่ยเพียง 14% และสุราที่ 22.5% ของราคาเต็ม
- **ตัวอย่างราคา:** เปียร์ขนาด 330 มิลลิลิตร มีราคาเฉลี่ย 2.47 ดอลลาร์สหรัฐ แต่เป็นส่วนของภาษีเพียง 0.52 ดอลลาร์สหรัฐเท่านั้น
- **ช่องโหว่ทางกฎหมาย:** ไวน์ยังคงเป็นเครื่องดื่มที่ไม่ถูกเก็บภาษีในประเทศอย่างน้อย 25 ประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในทวีปยุโรป แม้ว่าจะมีหลักฐานชัดเจนถึงความเสี่ยงทางสุขภาพก็ตาม

เจาะลึกสถานการณ์: เครื่องดื่มที่มีน้ำตาล (SSBs)

เครื่องดื่มที่มีน้ำตาล เช่น น้ำอัดลม หรือน้ำผลไม้ เป็นหนึ่งในแหล่งที่มาหลักของการบริโภคน้ำตาลในหลายประเทศ ซึ่งแทบจะไม่มีคุณค่าทางโภชนาการเลย การบริโภคเครื่องดื่มเหล่านี้เพิ่มความเสี่ยงต่อโรคอ้วน ฟันผุ เบาหวาน และโรคหัวใจ แม้ว่าปัจจุบันจะมีถึง 116 ประเทศที่เรียกเก็บภาษีเครื่องดื่มที่มีน้ำตาล แต่ระบบการจัดเก็บยังคงมีจุดบกพร่องและไม่ครอบคลุม

- **หลุดรอดการเก็บภาษี:** ภาษีส่วนใหญ่มุ่งเป้าไปที่น้ำอัดลม ในขณะที่ผลิตภัณฑ์ที่มีน้ำตาลสูงอื่นๆ เช่น น้ำผลไม้ 100% เครื่องดื่มนมผสมน้ำตาล กาแฟและชาพร้อมดื่ม มักจะไม่ถูกเก็บภาษี
- **สัดส่วนภาษีที่แทบไม่มีผล:** ภาษีของเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลคิดเป็นสัดส่วนเพียงประมาณ 2% ของราคาน้ำอัดลมทั่วไป ยกตัวอย่างเช่น น้ำอัดลมขนาด 330 มิลลิลิตร ราคา 1.56 ดอลลาร์สหรัฐ มีส่วนที่เป็นภาษีเพียง 0.15 ดอลลาร์สหรัฐเท่านั้น
- **วิธีการเก็บภาษีที่ผิดพลาด:** มีประเทศไม่ถึง 1 ใน 4 ที่เก็บภาษีตาม "ปริมาณน้ำตาลที่เติมเข้าไป" ทั้งที่ WHO แนะนำว่าเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการจูงใจให้ผู้บริโภคหันไปหาทางเลือกที่มีน้ำตาลน้อยลง

Credit: AP/Jeff Chiu

- **ความย้อนแย้งเชิงนโยบาย:** เกือบครึ่งหนึ่งของประเทศที่เก็บภาษีเครื่องดื่มที่มีน้ำตาล กลับมีการเก็บภาษี "น้ำตาลบรรจุขวด" ด้วย ซึ่ง WHO ไม่สนับสนุน เนื่องจากทางเลือกที่ดีต่อสุขภาพควรมีราคาที่เหมาะสมเข้าถึงได้ง่าย

ก้าวต่อไป: โครงการริเริ่มเพื่ออนาคตที่ดีกว่า

เพื่อให้การเก็บภาษีเกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ใช่เพียงแค่การเพิ่มรายได้เข้ารัฐ แต่ต้องนำกลับมาดูแลสุขภาพประชาชน ทว่าปัจจุบัน มีเพียง 28 ประเทศเท่านั้นที่นำรายได้จากภาษีแอลกอฮอล์ไปจัดสรรสำหรับโครงการป้องกันและรักษา และมีเพียง 10 ประเทศที่นำเงินภาษีจากเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลไปสนับสนุนโครงการด้านสุขภาพ

อย่างไรก็ตาม ทิศทางในอนาคตยังคงมีความหวัง เนื่องจากผลการสำรวจของ Gallup Poll ในปี 2565 ชี้ให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่สนับสนุนให้มีการเก็บภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลในอัตราที่สูงขึ้น ปัจจุบัน WHO กำลังเดินหน้าผลักดันโครงการ "3 by 35 initiative" ซึ่งตั้งเป้าที่จะเรียกร้องให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลก ปรับขึ้นและออกแบบระบบภาษีใหม่สำหรับสินค้า 3 ชนิด ได้แก่ ยาสูบ แอลกอฮอล์ และเครื่องดื่มที่มีน้ำตาล เพื่อให้สินค้าเหล่านี้มีราคาที่แท้จริงสูงขึ้นและเข้าถึงได้ยากขึ้นภายในปี 2578 อันจะเป็นเกราะป้องกันสุขภาพของประชากรโลกในระยะยาว

อ้างอิง

- <https://www.who.int/news/item/13-01-2026-cheaper-drinks-will-see-a-rise-in-noncommunicable-diseases-and-injuries>
- <https://www.euronews.com/health/2026/01/13/countries-must-raise-taxes-on-sugary-drinks-and-alcohol-to-curb-preventable-disease-who-sa>

4

ความเป็นหุ้นส่วนทางประวัติศาสตร์ระหว่าง EU และ Mercosur

สาระสำคัญ

- สหภาพยุโรปและกลุ่มประเทศ Mercosur ได้ลงนามในข้อตกลงความเป็นหุ้นส่วน (EMPA) และข้อตกลงการค้าชั่วคราว (ITA) อย่างเป็นทางการ ซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญทางประวัติศาสตร์ในการสร้างเขตการค้าขนาดใหญ่ที่ครอบคลุมผู้บริโภคราว 700 ล้านคน การลงนามครั้งนี้ไม่เพียงแต่เป็นแพลตฟอร์มในการกระชับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการทูต แต่ยังเป็นการส่งสัญญาณทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ชัดเจนในยุคที่โลกมีความแตกแยก โดยทั้งสองฝ่ายเน้นย้ำถึงการเลือกความร่วมมือแทนการแข่งขัน และยึดมั่นในระเบียบสากล
- ในด้านเศรษฐกิจ ข้อตกลงนี้จะช่วยลดกำแพงภาษีและคาดว่าจะผลักดันให้การส่งออกของ EU ไปยัง Mercosur เพิ่มขึ้นถึง 39% ซึ่งจะช่วยประหยัดค่าภาษีให้ธุรกิจยุโรปได้ถึง 4 พันล้านยูโรต่อปี ขณะเดียวกัน EU ก็ได้กำหนดกลไกปกป้องภาคการเกษตรที่อ่อนไหวอย่างรัดกุม รวมถึงการเตรียมกองทุน 6.3 พันล้านยูโรเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรหากตลาดเกิดความปั่นป่วน นอกจากนี้ ข้อตกลงยังผูกพันถึงเป้าหมายด้านความยั่งยืนและสิ่งแวดล้อมที่เข้มข้น เช่น การปฏิบัติตามข้อตกลงปารีสและเป้าหมายความเป็นกลางทางสภาพภูมิอากาศภายในปี 2050

สหภาพยุโรป (EU) และกลุ่มประเทศสมาชิก Mercosur ได้ทำการลงนามในข้อตกลงความเป็นหุ้นส่วน (EU–Mercosur Partnership Agreement: EMPA) และข้อตกลงการค้าชั่วคราว (Interim Trade Agreement: iTA) ในวันนี้ ซึ่งถือเป็นหมุดหมายสำคัญทางประวัติศาสตร์ของทั้งสองภูมิภาค การลงนามในครั้งนี้จะก่อให้เกิดเขตการค้าที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ซึ่งครอบคลุมฐานผู้บริโภคจำนวนมหาศาลถึงประมาณ 700 ล้านคน

ประธานคณะกรรมการการค้ายุโรป Ursula von der Leyen พร้อมด้วยประธานคณะมนตรียุโรป Antonio Costa และผู้นำจากประเทศในกลุ่ม Mercosur ได้ร่วมเป็นสักขีพยานในการลงนามข้อตกลงทั้งสองฉบับนี้โดย Maroš Šefčovič กรรมการการค้าของ EU และประเทศคู่เจรจาฝั่ง Mercosur

สาระสำคัญของข้อตกลง

โอกาสทางเศรษฐกิจและการค้า

ข้อตกลงนี้จะสร้างโอกาสทางพาณิชย์ใหม่ ๆ อย่างมหาศาลให้แก่บริษัทต่าง ๆ ทั่วยุโรป โดยมีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

- **การลดภาระภาษี:** การยกเลิกภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าส่งออกของ EU (เช่น สินค้าเกษตรและอาหาร รถยนต์ เครื่องจักร และเวชภัณฑ์) จะช่วยให้ธุรกิจยุโรปประหยัดค่าภาษีได้ถึง 4 พันล้านยูโรต่อปี
- **การเพิ่มยอดส่งออก:** คาดการณ์ว่าข้อตกลงนี้จะช่วยผลักดันให้การส่งออกของ EU ไปยัง Mercosur เพิ่มขึ้นถึง 39% ต่อปี หรือคิดเป็นมูลค่าประมาณ 49,000 ล้านยูโร พร้อมทั้งช่วยสนับสนุนการจ้างงานในยุโรปอีกหลายแสนตำแหน่ง

- **การลงทุนและห่วงโซ่อุปทาน:** ทำให้การลงทุนในห่วงโซ่อุปทานที่สำคัญ รวมถึงวัตถุดิบสำคัญ (Critical raw materials) ทำได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น และปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

- **การเปลี่ยนผ่านสู่ยุคใหม่:** ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ พร้อมทั้งสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลและเศรษฐกิจสีเขียว (Digital and

green transitions) ของทั้งสองฝ่าย

- **การกำหนดมาตรฐานโลก:** เปิดโอกาสให้ EU และ Mercosur ร่วมกันกำหนดกฎเกณฑ์การค้าระดับโลก ให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับสูงสุดของ EU

ผลประโยชน์และมาตรการปกป้องภาคการเกษตร

ข้อตกลงนี้ช่วยเปิดโอกาสการเข้าถึงตลาด Mercosur สำหรับเกษตรกรและผู้ผลิตอาหารในยุโรปอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน ขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับการปกป้องอุตสาหกรรมภายในควบคู่กันไป

- **โอกาสในการส่งออก:** คาดว่าจะช่วยเพิ่มการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารของ EU ไปยัง Mercosur ได้สูงสุดถึง 50%

- **การลดภาษีสินค้าเกษตร:** จะมีการลดภาษีสำหรับสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของ EU เช่น ไวน์ สุรา ผลิตภัณฑ์นม และน้ำมันมะกอก
- **การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา:** ให้การคุ้มครองสินค้าที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ของ EU จำนวน 344 รายการ ซึ่งเป็นสินค้าอาหารและเครื่องดื่มแบบดั้งเดิมที่มีมูลค่าสูง เพื่อป้องกันการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมและการลอกเลียนแบบ
- **มาตรการปกป้องสินค้าอ่อนไหว:** EU ได้เตรียมมาตรการปกป้องภาคเกษตรกรรมและอาหารที่อ่อนไหวอย่างรอบคอบ ได้แก่
 - การกำหนดโควตาอัตราภาษี (Tariff rate quotas) เพื่อจำกัดการเข้าถึงตลาดสำหรับสินค้าอ่อนไหวที่นำเข้าจากกลุ่ม Mercosur
 - การมีกลไกปกป้อง (Safeguard mechanism) ที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย เพื่อคุ้มครองสินค้าของยุโรปในกรณีที่การนำเข้าจากประเทศกลุ่ม Mercosur พุ่งสูงขึ้นผิดปกติ
 - การยกระดับการควบคุมสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานไม่ให้เข้าสู่ตลาด EU โดยเพิ่มการตรวจสอบในประเทศที่สามและเพิ่มความเข้มงวดที่พรมแดนยุโรป
 - การดำเนินการตามวิสัยทัศน์ด้านการเกษตรและอาหารของ EU เพื่อให้มาตรฐานการผลิตสินค้านำเข้า (เช่น การใช้ยาปราบศัตรูพืชและสวัสดิภาพสัตว์) มีความสอดคล้องกันมากขึ้น
 - การจัดตั้งกองทุนเครือข่ายความปลอดภัย (Unity Safety net) มูลค่า 6.3 พันล้านยูโร ซึ่งจะเริ่มใช้ตั้งแต่ปี 2028 เป็นต้นไป เพื่อเป็นมาตรการปกป้องเพิ่มเติมแก่เกษตรกรในกรณีที่ตลาดเกิดความปั่นป่วน

ความมุ่งมั่นด้านความยั่งยืนและสิ่งแวดล้อม

ข้อตกลงฉบับนี้ถือเป็นหนึ่งในข้อตกลงที่มีความทะเยอทะยานที่สุดเท่าที่ EU เคยลงนามมาในด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยประกอบด้วย

- **การรับมือสภาพภูมิอากาศ:** มีพันธกรณีที่สามารถบังคับใช้ได้จริงและมีความท้าทายสูง โดยกำหนดให้ข้อตกลงปารีส (Paris Agreement) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ
- **เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน:** มีพันธกรณีที่เน้นรูปธรรมด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมถึงการเสริมสร้างพลังทางเศรษฐกิจของสตรี (Women's economic empowerment) และการคุ้มครองสิทธิแรงงาน
- **เป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน:** มีคำมั่นสัญญาที่จะร่วมกันผลักดันให้บรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางสภาพภูมิอากาศ (Climate neutrality) ภายในปี 2050
- **การค้าสีเขียว:** มุ่งเน้นให้การค้าเป็นส่วนช่วยผลักดันการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียวอย่างชัดเจน

นัยยะทางภูมิรัฐศาสตร์

ในยุคที่ทั่วโลกกำลังเผชิญกับความไม่แน่นอนและความแตกแยก ข้อตกลงนี้สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของความร่วมมือ การเจรจาหารือ และการสร้างความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งสัญญาณทางการเมืองที่แข็งแกร่งซึ่งแสดงถึงความมุ่งมั่นร่วมกันของทั้ง EU และ Mercosur ที่มีต่อระบบพหุภาคี (Multilateralism) และระเบียบโลกที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎกติกา

ประธานคณะกรรมการการค้ายุโรป Ursula von der Leyen ได้กล่าวเน้นย้ำว่า นี่คือสัญญาณที่ส่งถึงประชาคมโลกว่า สหภาพยุโรปและ Mercosur ได้เลือกที่จะใช้ "ความร่วมมือ" แทน "การแข่งขัน" และเลือก "ความเป็นหุ้นส่วน" แทน "การแบ่งขั้ว"

ขั้นตอนต่อไปหลังการลงนาม

- ภายหลังจากการลงนามในข้อตกลง EMPA ทั้งสองฝ่ายจะดำเนินการตามขั้นตอนภายในของตนเองเพื่อมุ่งสู่การให้สัตยาบันข้อตกลงดังกล่าว
- สำหรับฝั่งสหภาพยุโรป ข้อตกลง EMPA จะต้องได้รับการให้สัตยาบันจากประเทศสมาชิกทั้งหมดตามกระบวนการของแต่ละประเทศ
- ในขณะเดียวกัน ข้อตกลงการค้าชั่วคราว (iTA) จะเข้าสู่กระบวนการให้สัตยาบันเฉพาะในส่วนของ EU เท่านั้น เนื่องจากอำนาจในส่วนนี้เป็นความรับผิดชอบของ EU โดยตรง
- ข้อตกลง iTA จะมีผลบังคับใช้ได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภายุโรป (European Parliament) และมีการรับรองข้อสรุปโดยคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council) แล้วเท่านั้น
- ทั้งนี้ ข้อตกลงการค้าชั่วคราว (iTA) จะสิ้นสุดอายุลงทันทีเมื่อข้อตกลง EMPA มีผลบังคับใช้อย่างสมบูรณ์

อ้างอิง

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_26_113

5

ยุโรปเตรียมผลักดันโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลในปี 2569

สาระสำคัญ

- สหภาพยุโรป (EU) เตรียมบังคับใช้ชุดกฎหมายโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 ซึ่งครอบคลุมเทคโนโลยีสำคัญ เช่น เครือข่าย คลาวด์ AI ชิป และควอนตัม โดยมีเป้าหมายหลักในการสร้าง "อริปไตยทางดิจิทัล" เพื่อลดการพึ่งพาบริษัทเทคโนโลยีต่างชาติ โดยเฉพาะบริษัทจากสหรัฐอเมริกา แรงผลักดันนี้ถูกเร่งให้เร็วขึ้นจากความกังวลที่ว่าสหรัฐฯ กำลังนำเอาความเปราะบางทางเทคโนโลยีที่ยุโรปต้องพึ่งพาตนมาใช้เป็นอาวุธและเครื่องมือต่อรอง
- การออกกฎหมายดังกล่าวส่งผลให้เกิดความตึงเครียดกับวอชิงตันอีกครั้ง เนื่องจากเจ้าหน้าที่และกลุ่มอุตสาหกรรมของสหรัฐฯ มองว่ามาตรการเหล่านี้เป็นการกีดกันทางการค้า ฝั่งสหรัฐฯ จึงได้ออกมาเตือนและขู่ถึงความเป็นไปได้ในการใช้มาตรการตอบโต้ต่าง ๆ เช่น การคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ การขึ้นภาษีศุลกากร และการจำกัดไม่ให้บริษัทในยุโรปเข้าถึงตลาดสหรัฐฯ ได้ ถึงแม้ว่าจะมีการตั้งข้อสังเกตว่า หากยุโรปกีดกันบริษัทเทคโนโลยีสหรัฐฯ ออกไปอย่างรุนแรงเกินไป ก็อาจส่งผลเสียย้อนกลับมาทำลายเศรษฐกิจของยุโรปเองก็ตาม

การลดการพึ่งพาต่างชาติและอริปไตยทางดิจิทัล คณะกรรมาธิการยุโรปมีแผนที่จะบังคับใช้ชุดกฎหมายโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลในปี 2026 โดยมีเป้าหมายหลักเพียงหนึ่งเดียว คือการลดการพึ่งพา

บริษัทเทคโนโลยีต่างชาติของ EU ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริษัทจากสหรัฐอเมริกา บริษัทเหล่านี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อเสริมสร้าง "อธิปไตยทางดิจิทัล"

กฎหมายชุดใหม่ของสหภาพยุโรป (EU) จะพุ่งเป้าไปที่บริการคลาวด์ ชิพ และเครือข่าย พร้อมยกระดับการผลักดันของยุโรปเพื่อลดการพึ่งพาเทคโนโลยีจากสหรัฐอเมริกา กฎหมายเหล่านี้คาดว่าจะออกมาในช่วงครึ่งปีแรก ซึ่งประกอบไปด้วย

- รัฐบัญญัติเครือข่ายดิจิทัล (Digital Networks Act)
- รัฐบัญญัติการพัฒนาคลาวด์และ AI (Cloud and AI Development Act)
- การปรับปรุงรัฐบัญญัติชิพ (Chips Act)
- รัฐบัญญัติควอนตัม (Quantum Act)

โดยกฎหมายทั้งหมดมีหลักการร่วมกันคือ **การเสริมสร้างการควบคุมของยุโรปเหนือโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลที่สำคัญ** ตั้งแต่การเชื่อมต่อและบริการคลาวด์ ไปจนถึงศูนย์ข้อมูล เซมิคอนดักเตอร์ และเทคโนโลยีควอนตัม

ความตึงเครียดที่เพิ่มขึ้นระหว่าง EU และสหรัฐอเมริกา การผลักดันดังกล่าวนำบริษัทเหล่านี้เข้าสู่เส้นทางการปะทะกับวอชิงตันอีกครั้ง หลังจากช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมารัฐบาลสหรัฐฯ ได้ออกมาปกป้องบริษัทเทคโนโลยียักษ์ใหญ่ (Big Tech) ของตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งบริษัทเหล่านี้ตกอยู่ภายใต้ขอบเขตการควบคุมของกฎหมายดิจิทัลของ EU ในขณะเดียวกัน รัฐบาลทรัมป์ได้แสดงความไม่พอใจด้วยการชี้แจงว่า จะขึ้นภาษีศุลกากรเสนอแนวทางคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ และสั่งห้ามไม่ให้ Thierry Breton อดีตรองประธานาธิบดี EU รวมถึงนักเคลื่อนไหวภาคประชาสังคมเดินทางเข้าประเทศ

มุมมองของภาคอุตสาหกรรมสหรัฐฯ และความเสี่ยงในการตอบโต้ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ของสหรัฐฯ และกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ กลับมองว่ามาตรการเหล่านี้เป็นการกีดกันทางการค้ามากขึ้นเรื่อย ๆ และอาจนำไปสู่การตอบโต้ ความตึงเครียดนี้ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนเมื่อ Daniel Friedlaender หัวหน้าสำนักงานของ CCIA Europe ซึ่งเป็นกลุ่มล็อบบี้บริษัทเทคโนโลยียักษ์ใหญ่ของสหรัฐฯ กล่าวกับ Euractiv ว่า เขาจะเตือนฝ่ายนิติบัญญัติของ EU ไม่ให้พยายามแยกตัวออกจากเทคโนโลยีของสหรัฐฯ อย่างรุนแรงเกินไป เนื่องจากมีความเสี่ยงที่จะกระตุ้นให้เกิดมาตรการตอบโต้

เขากล่าวว่าการผลักดันด้านการกีดกันทางการค้าของยุโรปไม่ควรดำเนินไปไกลเกินไป พร้อมเตือนว่า วอชิงตันอาจ "จำกัดการเข้าถึงตลาดสหรัฐฯ ของบริษัทในยุโรป" ได้ คำกล่าวของเขาพาดพิงถึงรายชื่อล่าสุดที่จัดทำโดยสำนักงานผู้แทนการค้าแห่งสหรัฐอเมริกา (USTR) ซึ่งระบุถึงบริษัทใน EU ที่อาจตกเป็นเป้าหมาย

ของมาตรการตอบโต้ แต่ถึงกระนั้น Friedlaender ก็ให้ "เครดิต" แก่เจ้าหน้าที่ EU ที่ตระหนักว่าการกีดกันบริษัทสหรัฐฯ ออกจากยุโรปจะเป็นการทำลายเศรษฐกิจของตนเอง โดยชี้ให้เห็นว่าบริษัทอเมริกันได้ลงทุนเป็นจำนวนหลายพันล้านยูโรทั่วทั้งกลุ่มประเทศสมาชิก มุมมองดังกล่าวสอดคล้องกับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงนโยบายดิจิทัลของไซปรัส ซึ่งประเทศของเขาจะดำรงตำแหน่งประธานหมุนเวียนของ EU ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงกรกฎาคม ปี 2569

แรงผลักดันทางการเมืองในยุโรปจากความเปราะบาง ทว่าความเต็มใจที่เพิ่มขึ้นของสหรัฐฯ ในการนำเอาการพึ่งพาทางเทคโนโลยีของยุโรปมาใช้เป็นอาวุธอาจส่งผลในทางตรงกันข้าม Sebastiano Toffaletti เลขาธิการของ European Digital SME Alliance และผู้สนับสนุนให้ยุโรปมีทางเลือกเป็นของตนเอง กล่าวว่า ทรานสแอตทิฟยุโรปยังขาดระบบโครงสร้างดิจิทัลที่ทำงานได้อย่างอิสระ ยุโรปก็ยังคงตกอยู่ในความเสี่ยง เขาแย้งว่าการที่รัฐบาลสหรัฐฯ นำจุดอ่อนดังกล่าวมาใช้เป็นอาวุธอย่างต่อเนื่อง กำลังเป็นตัวเร่งให้เกิดแรงผลักดันทางการเมืองใน EU เพื่อสนับสนุนกฎหมายที่ออกแบบมาเพื่อลดการพึ่งพาระบบนิเวศด้านคลาวด์ AI และเซมิคอนดักเตอร์ของสหรัฐฯ

อ้างอิง

<https://www.euractiv.com/news/europe-readies-digital-infrastructure-push-in-2026/>

6

วิกฤตอุตสาหกรรมรีไซเคิลพลาสติกของยุโรปและความพยายามแก้ไข

สาระสำคัญ

- อุตสาหกรรมรีไซเคิลพลาสติกในสหภาพยุโรปกำลังเผชิญแรงกดดันจากพลาสติกราคาถูกลงนำเข้า ต้นทุนพลังงานสูง และกฎระเบียบที่ไม่เป็นเอกภาพ แม้ยุโรปจะตั้งเป้าเพิ่มอัตราการรีไซเคิลเป็น 24% ภายในปี 2030 แต่ปัจจุบันมีพลาสติกเพียง 13% เท่านั้นที่ถูกนำกลับมาใช้ใหม่ มาตรการก่อนหน้านี้ เช่น Single-Use Plastics Directive ที่กำหนดสัดส่วนพลาสติกรีไซเคิลในขวด PET กลับทำให้ต้องพึ่งพาการนำเข้ามากขึ้น เพราะกำลังการผลิตภายในภูมิภาคยังไม่เพียงพอ
- เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ คณะกรรมาธิการยุโรปได้ออก “Winter Package” เสนอสร้างตลาดเดียวสำหรับพลาสติกรีไซเคิล โดยกำหนดเกณฑ์สิ้นสุดสถานะของเสียภายใต้ Waste Framework Directive และวางกรอบชัดเจนสำหรับการรีไซเคิลเชิงเคมี อย่างไรก็ตาม ภาคอุตสาหกรรมเห็นว่ามาตรการดังกล่าวยังไม่เพียงพอ โดยเรียกร้องให้มีนโยบายกระตุ้นอุปสงค์และให้ความสำคัญกับวัสดุรีไซเคิลที่ผลิตในยุโรปมากขึ้น เพื่อปกป้องความสามารถในการแข่งขันและเสริมสร้างฐานอุตสาหกรรมภายในภูมิภาค

อุตสาหกรรมรีไซเคิลของสหภาพยุโรปกำลังเผชิญกับวิกฤตครั้งใหญ่ โดยเฉพาะในภาคการรีไซเคิลพลาสติก ซึ่งองค์กร Plastics Recyclers Europe (PRE) เคยเตือนว่าสถานการณ์กำลังอยู่ใน “จุดแตกหัก” สาเหตุสำคัญมาจากการหลั่งไหลของพลาสติกราคาถูกจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากสหรัฐอเมริกาและจีน ต้นทุนพลังงานที่สูงในยุโรป และการบังคับใช้มาตรการภาษีพลาสติกที่ไม่เป็นเอกภาพในประเทศสมาชิก

เป้าหมายปี 2030 ที่อาจไกลเกินเอื้อม

- สหภาพยุโรปจะผลิตพลาสติกประมาณ 58 ล้านตันต่อปี แต่มีเพียงประมาณครึ่งหนึ่งเท่านั้นที่ถูกเก็บรวบรวมและคัดแยก
- มีพลาสติกเพียง 13% ที่ถูกนำกลับมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตพลาสติกใหม่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความคืบหน้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนนั้นเป็นไปอย่างล่าช้ามาก
- ระหว่างปี 2553 – 2567 สัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลเพิ่มขึ้นเพียง 1% เท่านั้น ส่งผลให้สหภาพยุโรปยังห่างไกลจากเป้าหมายอัตราหมุนเวียน 24% ภายในปี 2573 (ค.ศ. 2030) อยู่มาก

ผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

ก่อนหน้านี้ สหภาพยุโรปได้ออกมาตรการกระตุ้นตลาด เช่น ข้อบังคับว่าด้วยพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single-Use Plastics Directive) ซึ่งกำหนดให้ขวด PET ต้องมีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิลอย่างน้อย 25% ภายในปี 2568 อย่างไรก็ตาม มาตรการนี้กลับก่อให้เกิดผลข้างเคียงที่ไม่คาดคิด กล่าวคือ ความต้องการพลาสติกรีไซเคิลเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ผู้ผลิตในยุโรปไม่สามารถผลิตได้เพียงพอ จึงต้องนำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น

ปัญหายิ่งทวีความซับซ้อนเมื่อรหัสศุลกากรไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างพลาสติกบริสุทธิ์ (virgin plastics) และพลาสติกรีไซเคิลได้อย่างชัดเจน ทำให้การตรวจสอบและควบคุมการนำเข้าเป็นไปได้ยาก ส่งผลให้พลาสติกใหม่ราคาถูกลงจากต่างประเทศไหลเข้าสู่ตลาดยุโรปมากขึ้น และบั่นทอนความสามารถในการแข่งขันของผู้รีไซเคิลในภูมิภาค

มาตรการ “Winter Package” และการสร้างตลาดเดียวสำหรับวัสดุหมุนเวียน

เพื่อรับมือกับสถานการณ์เร่งด่วน คณะกรรมาธิการยุโรปได้ประกาศมาตรการชุดใหม่ในเดือนธันวาคม 2568 หรือที่เรียกว่า “Winter Package” โดยเห็นว่าการรอคอยกฎหมายเศรษฐกิจหมุนเวียนฉบับใหม่ในปี 2569 จะช้าเกินไป หัวใจสำคัญของมาตรการคือการสร้าง “ตลาดเดียวที่แท้จริง” สำหรับพลาสติกรีไซเคิล โดยกำหนดเกณฑ์ “สิ้นสุดสถานะของเสีย” (end-of-waste criteria) ในระดับสหภาพยุโรป ภายใต้ Waste Framework Directive สำหรับพลาสติกที่ผ่านการรีไซเคิลเชิงกล (mechanical recycling)

เมื่อพลาสติกผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จะไม่ถูกจัดว่าเป็น “ของเสีย” อีกต่อไป แต่จะถือเป็น “สินค้า” ตามกฎหมายของสหภาพยุโรป ทำให้สามารถเคลื่อนย้ายข้ามประเทศสมาชิกได้สะดวกขึ้น ลดภาระทางธุรการ โดยเฉพาะสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และช่วยให้ห่วงโซ่อุปทานมีเสถียรภาพมากขึ้น ภาคอุตสาหกรรมประเมินว่าการไม่มีเกณฑ์ร่วมระดับสหภาพยุโรปทำให้เกิดต้นทุนส่วนเกินราว 120 ล้านยูโรต่อปี

นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการฯ ยังเสนอแนวทางกำหนดกติกาชัดเจนเกี่ยวกับการนับผลผลิตจากการรีไซเคิลเชิงเคมี (chemical recycling) เพื่อให้สามารถนับรวมในเป้าหมายสัดส่วนวัสดุรีไซเคิลได้ ความชัดเจนด้านกฎระเบียบถือเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะอุตสาหกรรมวางแผนลงทุนในเทคโนโลยีรีไซเคิลเชิงเคมีมูลค่าสูงถึง 8 พันล้านยูโรในช่วงไม่กี่ปีข้างหน้า

เสียงสะท้อนจากภาคอุตสาหกรรม: ยังไม่เพียงพอ

แม้มาตรการดังกล่าวจะได้รับการต้อนรับในระดับหนึ่ง แต่อุตสาหกรรมจำนวนมากมองว่ายังไม่เพียงพอ

- องค์กร European Waste Management Association (FEAD) วิเคราะห์ว่ามาตรการขาดกลไกกระตุ้น “อุปสงค์” โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับพลาสติกรีไซเคิลที่ผลิตในยุโรป
- กลุ่มอุตสาหกรรมเสนอให้กำหนดเป้าหมายสัดส่วนวัสดุรีไซเคิลแบบบังคับที่ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตภายใต้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดของยุโรป พวกเขาให้เหตุผลว่านี่ไม่ใช่มาตรการกีดกันทางการค้า แต่เป็นความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนกำลังการผลิตภายในภูมิภาค และป้องกันการถูกบั่นทอนจากการนำเข้าที่ขาดการตรวจสอบ
- ด้าน Plastics Europe มองว่ามาตรการดังกล่าวเป็น “ก้าวแรกที่ดี” ในการลดขั้นตอนราชการ แต่ย้ำว่ายังต้องมีมาตรการเพิ่มเติม โดยเฉพาะการขยายเกณฑ์ end-of-waste ไปยังเทคโนโลยีรีไซเคิลรูปแบบอื่น ไม่จำกัดเฉพาะการรีไซเคิลเชิงกลเท่านั้น

บทสรุป: ความท้าทายเชิงโครงสร้างและทิศทางในอนาคต

สถานการณ์รีไซเคิลของยุโรปสะท้อนถึงความท้าทายเชิงโครงสร้าง ทั้งด้านต้นทุนการผลิต การแข่งขันจากต่างประเทศ ความไม่สอดคล้องของกฎระเบียบ และความไม่แน่นอนทางนโยบาย แม้คณะกรรมาธิการฯ จะเริ่มดำเนินมาตรการเร่งด่วนเพื่อสร้างตลาดเดียวสำหรับวัสดุหมุนเวียนและลดอุปสรรคทางกฎหมาย แต่ภาคอุตสาหกรรมยังเรียกร้องให้มีการดำเนินการที่รวดเร็ว เด็ดขาด และครอบคลุมมากกว่านี้

ในระยะยาว ความสำเร็จของยุโรปในการบรรลุเป้าหมายเศรษฐกิจหมุนเวียนจะขึ้นอยู่กับการสร้างสมดุลระหว่างการกำกับดูแลที่เข้มงวด การสนับสนุนการลงทุน และการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมภายในภูมิภาค หากไม่สามารถกระตุ้นทั้งอุปสงค์และอุปทานของวัสดุรีไซเคิลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยุโรปอาจเผชิญความเสี่ยงที่อุตสาหกรรมรีไซเคิลจะอ่อนแอลง ท่ามกลางการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงในระดับโลก

อ้างอิง

<https://euperspectives.eu/2026/01/europe-tries-to-solve-recycling-crisis-but-the-industry-needs-more/>